

La certificació de llavors a Catalunya

set. 29, 2022 |

El material vegetal, en concret les llavors, és una eina essencial de l'activitat agrícola ja que determina la capacitat productiva dels cultius. En aquest sentit, la llavor certificada es presenta com una bona alternativa que garanteix els paràmetres de qualitat. La producció de llavor certificada està regulada per una normativa molt àmplia que estableix des dels requisits de les empreses productores fins als paràmetres de qualitat de les llavors. El procés de control abarca des de la inscripció de les empreses productores al corresponent registre fins a la posada a la venda de la llavor, passant pels controls oficials efectuats al material vegetal produït.

INTRODUCCIÓ

La producció de llavors està regulada amb l'objectiu de facilitar als agricultors materials vegetals d'elevada qualitat. La normativa regula aspectes molt amplis que van des dels requisits dels productors de material vegetal fins a les característiques de qualitat de les llavors. Com a novetats normatives, cal destacar que el 17 de desembre de 2021 va entrar en vigor el nou "Reial decret 1054/2021, de 30 de novembre, pel qual es crea el Registre d'Operadors Professionals de Vegetals (ROPVEG), i s'estableixen i es regulen les mesures a complir pels operadors professionals autoritzats a expedir passaports fitosanitaris i les obligacions dels operadors professionals de material vegetal de reproducció".

Al ROPVEG, s'hi han d'inscriure tots els productors de llavor, els quals han de complir amb els requisits bàsics establerts pel Reial decret. Altrament, per la producció de les llavors i atès que es tracta d'espècies amb característiques diferents, s'ha de complir amb els requisits detallats als Reglaments Tècnics de Control i Certificació de llavors de les espècies que produeixi. Els

Reglaments Tècnics són específics per a cada sector productor (agrupacions d'espècies vegetals de característiques agronòmiques i botàniques similars), i actualment n'hi ha 8 que afecten els cultius extensius: **Reglament Tècnic de cereals**, **Reglament Tècnic de Control i Certificació de llavors de Patata de sembra**, **Reglament Tècnic de blat de moro**, **Reglament Tècnic de sorgo**, **Reglament Tècnic d'oleaginoses**, **Reglament Tècnic de farratgeres**, **Reglament Tècnic de remolatxa** i **Reglament Tècnic de tèxtils**. En aquests reglaments s'especifiquen i es defineixen, entre d'altres, els paràmetres de qualitat de les llavors, els requisits en les fases de producció a camp, així com, les diferents categories de material vegetal de reproducció (MVR) que es poden produir i que seran controlades per part de l'organisme oficial competent en matèria de certificació de material vegetal del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC).

EL REGISTRE D'OPERADORS PROFESSIONALS DE VEGETALS (ROPVEG)

El registre és únic i d'àmbit nacional, no obstant això, els operadors s'inscriuen en la comunitat autònoma on tenen la seu social i/o les instal·lacions. I cada CCAA reporta la informació al ROPVEG. L'objectiu del registre és reunir les dades dels operadors professionals de material vegetal de reproducció i productes vegetals a nivell estatal, per tal de permetre l'ordenació sectorial.

EL REGISTRE OFICIAL D'EMPRESES PROVEÏDORES DE MATERIAL VEGETAL (ROEPMV)

A Catalunya, la principal normativa que regula els productors de llavor és el *“Decret 131/2012, de 23 d'octubre, pel qual es regula el Registre oficial d'empreses proveïdores de material vegetal i se n'estableixen les normes d'autorització, inscripció i funcionament, es regulen activitats de producció i comercialització de material vegetal i es crea el Catàleg de varietats locals d'interès agrari de Catalunya”*. El Decret estableix i regula entre d'altres el Registre oficial d'empreses proveïdores de material vegetal i nodreix al ROPVEG. A més a més, serveix per controlar els productors amb seu social i/o instal·lacions a Catalunya.

PRODUCTORS AUTORITZATS

Tots aquells productors que per la seva activitat estan obligats a donar-se d'alta i obtenir un títol per a cada grup d'espècies reglamentada o sector, ho poden fer com a mantenidors i/o multiplicadors, depenent de la categoria del material que vulguin produir (Taula 1). Amb el Reial decret 1054/2021, es crea la figura del mantenidor, la qual engloba els productors que produeixen MVR parental o de les categories inicial, prebase, base, i restants categories.

Aquesta nova figura substitueix i agrupa les antigues tipologies d'obtentor i seleccionador.

Categoria del material vegetal	Tipus Productor	
	Mantenidor	Multiplificador
Material parental	X	
Llavor de prebase (generacions anteriors a la llavor de base)	X	
Llavor de base	X	
Llavor certificada	X	X

Taula 1. Tipologia de productors segons material vegetal que produeixen. Font: DACC.

L'any 2021 a Catalunya, hi havia 49 empreses productores de llavor inscrites al ROEPMV, no obstant això, van ser 26 les que van estar actives. Entre totes elles tenien assignats 105 títols, dels quals 66 eren de productors mantenidors i 39 de productors multiplicadors. Els sectors en els quals destaquen són, en aquest ordre: cereals, farratgeres i oleaginoses (Taula 2).

Títols Productor			
Espècies	Multiplificador	Mantenidor	Total
Cereals	25	20	45
Farratgeres	11	12	23
Oleaginoses	1	11	12
Panís	0	8	8
Remolatxa	0	3	3
Sorgo	0	5	5
Tèxtils	0	7	7
Patata de sembra	2	0	2
Total	39	66	105

Taula 2. Productors catalans inscrits al Registre a l'any 2021 segons espècies i tipus de productors. Font: ROEPMV-DACC.

PROCÉS DE CERTIFICACIÓ: CONTROLS OFICIALS

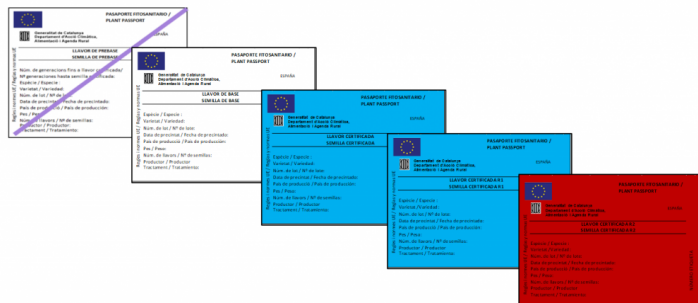
La llavor que es produeix a Catalunya ha de superar uns requisits de qualitat, fixats en els respectius Reglaments Tècnics. La vigilància i control dels requisits de qualitat de la llavor es realitza pel personal de l'organisme oficial competent en matèria de certificació, concretament la Secció de Producció Agrícola i Material Vegetal (SPAMV) del Servei d'Ordenació Agrícola (SOA), que duu a terme el control d'aquest material vegetal en diferents etapes. A continuació, se'n detallen les principals:

- **Als camps de producció:** s'inspeccionen les superfícies prèviament declarades per les empreses productores de llavor. En aquestes inspeccions es controlen, els aïllaments de les parcel·les, les possibles barreges amb altres espècies i/o varietats i la presència de malalties a les plantes.
- **Al laboratori:** es comprova la integritat, la puresa específica, la germinació i l'estat sanitari (malalties i plagues o símptomes causats per elles) de mostres de llavors de lots precintat [1].
- **Post-control:** es comprova a camp la puresa varietal dels lots de llavor comercialitzats.

MATERIAL VEGETAL CERTIFICAT

Les empreses productores posen a disposició dels agricultors la llavor certificada etiquetada

segons les categories establertes en els diferents Reglaments Tècnics per les diferents espècies. Per tant, els agricultors poden distingir la qualitat de les llavors a partir de l'etiquetatge dels envasos (Imatge 1).

Imatge 3. Models d'etiqueta de llavor certificada de les categories: prebase, base, certificada, certificada R-1, i certificada R-2.

Catalunya, durant la campanya 2020 es van precintar més de 60 milions de kg de llavor (Taula 3), essent els sectors de cereals i farratges els més destacats, i en ambdós sectors la categoria certificada R-2[2].

Categories	Sectors						Total
	Cereals	Farratgeres	Oleaginoses	Panís	Sorgo	Tèxtils	
Certificada	342.671	3.515.525	660.095	203.754	137.075		4.859.120
Certificada OCDE			26.150	115.684			141.834
Certificada R-1	5.378.280	2.706.988					8.085.268
Certificada R-1 OCDE	12.000	90.500					102.500
Certificada R-2	38.003.381	6.004.950				1.098	44.009.429
Certificada R-2 OCDE	20.000						20.000
Partida Certificada R-2	3.586.336						3.586.336
Total	47.342.668	12.317.963	686.245	319.439	137.075	1.098	60.804.488

Taula 3. Quantitat (kg) de llavor precintada a Catalunya a la campanya 2020 per categoria, sectors i sistema de certificació. Font: DACC.

[1] Es considera un lot precintat quan la llavor està envasada, etiquetada i compleix els requisits normatius, i per tant el lot ja es pot posar a la venda.

[2] La llavor certificada és la que s'obté d'una llavor de categoria base. En funció de l'espècie s'admeten diverses generacions, generalment dues. La primera generació es coneix com a certificada R-1 i quan es multiplica aquest R-1, s'obté llavor certificada R-2.

Per a més informació

Secció de Producció Agrícola i Material Vegetal:

973.249.904 / cmv.accioclimatica@gencat.cat

Rovira Roure, 191

25198, Lleida

AUTORS

SECCIÓ DE PRODUCCIÓ AGRÍCOLA I
MATERIAL VEGETAL